102772

గోలకొండ పత్రిక

ఆంధ్రుల జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౮ హైదరాబాదు ఆషాఢ బ. ౫ ౧౮-౧౦-౧౩౫౩ఫ] గురువారము సంచిక

ఉక్రేలునుండి జపానీయుల పలాయనం

పోలండు సరిహద్దులో రష్యనుల ప్రవేశం

ఫ్రాన్సురంగం

సెయింటులో పరిసర ప్రాంతాల్లో అమెరికను సైన్యాలు ఘోరయుద్ధము సాగిస్తున్నవి. ఓడోర్ మరియు ఓర్నే మధ్యనున్న ఎశాస్వే అనేగ్రామంలోకి అమెరికను దళాలు చొరబడినవి కాని జర్మను దళాల తీవ్రమైన ఎదురుదాడికి అనేక కొంచెము వెనుకకు జరిగినవి. మిత్రసేనలు ఎవర్క్సి కుసమీపిస్తున్నవి. దానితూర్పు పరిసరాలన్నిటిని వశపరచుకొన్నవి. సెంటులూ మరియు పియర్ వర్స్ రోడ్డునుగూడా దాదాపు వశపరచుకున్నవి.

ఆసాంబర్మారంగం

ఉక్రేలునుండి దక్షిణాభిముఖులై జపాను సైనికులు పలాయనం చిత్తగిస్తున్నారు, కాని అతి మందటి. తీవ్రమైన వర్షాలు, మిత్రసైనికుల గస్తీ చర్యలు అటంకాలు కలిగిస్తున్నవి. బిమగాపూరు సమీపంలో రెండుగ్రామాలు మిత్రసేనలు వశపరచుకున్నవి, ఈసంవత్సరములో ౧౨ టాంకులు గూడా చేజిక్కినవి.

రష్యారంగం

బ్రెస్టు లిటూవెయాకు వార్సాకుపోగాన్ని సంరక్షిస్తున్న జర్మను కేంద్రం. రష్యాసేనలు దీన్ని సమీపిస్తున్నవి. దీనికి ఉత్తరంలోనున్న మరోకేంద్రం బియాలిస్టాకునుగూడా రష్యనుసేనలు సమీపిస్తున్నవి, రష్యనులు విజయవంతముగా ముందుకు సాగిపోవుచున్నారని జర్మనువార్తలే ధృవపరచుచున్నవి. మార్షల్ రొకస్సోవస్కీ పాతపోలాండు అంటే యుద్ధానికిపూర్వమున్న పోలండు సరిహద్దులోనికి పురోగమించినాడని తెలుస్తున్నది.

రెక్కల బాంబులు

ముఖ్యంగా లండన్ మరియు దక్షిణఇంగ్లాండుపై జర్మనులు రెక్కలబాంబులు విడువుతూనే యున్నవి, కాని ఆనేక బాంబులను ఆ యుద్ధవిమానములు మధ్యలోనే ధ్వంసంచేస్తున్నవి. ఇంకేగాక రాయల్ సైనికదళం ఈబాంబుల స్థావరాన్ని గుర్తుపెట్టుచు,

కాశ్మీరు మహారాజాగారు వారివద్దకు ఇండియా పటాలాలను దర్శించిరి.

రష్యాలో సంతాన పరిశ్రమాభివృద్ధి

రష్యాదేశములో యుద్ధం మూలాన జనసంఖ్య చాలా తగ్గింది. పిల్లలో పిల్లలూ అని దేశం అఘోరిస్తున్నది. రష్యాదేశంలో జనసంఖ్యను బాగా వృద్ధిపరిచే వానికిగాను సోవియట్ ప్రభుత్వం కొన్ని కొత్తశాసనాలు చేసినది. అందుకింది ధర్మాంశములు గమనింపదగినవి.

౧. ఇక నుండి ఎక్కువ పిల్లలను కనేవారికి ద్రవ్యము ఇవ్వబడును. అనగా మూడవ పిల్లవానిని కన్నప్పటినుండి ఇక మీదట ఎంతమంది ఎక్కువగా కంటే అంతయెక్కువ ప్రోత్సాహము చేయబడును. ఇప్పుడు సాధారణముగా ఇచ్చేవిలువన్న కంటే ఇకముందు మూడవవారి పిల్లలు కన్నతల్లుల కిత్తురు. జట్టుకష్టముచేయుదురు. భోజనపుస్నము చేయుదురు.

౨. కాన్పుకాలం ౧౧ వారాలకు పొడిగించి దానిని ౧౧వారాలకు కూలివారి కనేవారికి ఆకాలము కూలీ యీరకనే పంచిపెట్టుతారు. కాన్పుకాలంలో రాత్రికూడా రెండంతలిచ్చెదరు.

౩. ఏ స్త్రీకి ౫ లేక ఒకంటె ఎక్కువమంది పిల్లలుంటారో వారికి (మెడల్సు) పతకాలిస్తారు. "పిల్లతల్లి" అను పతకాలిస్తారు. ౭ లేక ౧౦ లేక ౧౦ మంది పిల్లల కన్నతల్లికి "మాతృగౌరవ పతకాలు" ఇస్తారు, ౧౦ నుండి ఎక్కువమంది పిల్లలను కన్నతల్లికి "హీరోయిన్" "నాయకురాలు" అనే బిరుదు పతాకాన్ని ఇస్తారు.

౪. పిల్లలు కనని గొడ్రాండ్లనుండి పన్నువసూలు చేస్తారు. వారు తమఆదాయమునుండి కొంతభాగం యిచ్చివేయ వలసినదే. ఎక్కువపిల్లలు కన్నవారికి పిల్లలులేని దంపతులు తమఆదాయములో సరాసరి సగంభాగం పంచియివ్వవలసినదే.

౫. కొత్తవివాహ శాసనం ఏర్పాటైనది.ఇకరిజిస్టరైన పెండ్లిండ్లకే ప్రాధాన్యముండును. విడాకులు పొందవలెనంటే ఇకముందు కోర్టులో విచారణ యైనతర్వాత లభించగలదు.

ఈ కొత్తశాసనాలనుబట్టి స్టాలిన్ నిరంతరయూరపు ఖండములో తనరష్యా ఆధిక్యాన్ని స్థాపించుటకున్నూ ముందు మరొక యుద్ధంలో ఫిరంగిమేత (cannon fodder) తనదేశాన్ని సిద్ధంచేస్తున్నాడనిన్నీ కొందరనుకొంటున్నారు.

కొనప్రతిపాదనలనుగూర్చి రాజాజీ వ్యాఖ్య

పంచగని జూలై ౧౮.

తన ప్రతిపాదనలనుగూర్చి శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారిట్లు పలికిరి —

హిందూమహాసభతప్ప ఇతరవర్గాలన్నీ నాయీ ప్రతిపాదనలను స్వాగతమిచ్చినవి మహాత్ముడు అంగీకరించినాడు. ముస్లిములు అధికసంఖ్యాకులుగా నున్న ప్రాంతాలకు స్వయంనిర్ణయహక్కు ఉండవలెనని సూత్రప్రాయముగా కాంగ్రెసు తీసుకున్నతర్వాత హిందూమహాసభ విరోధంచూపటం క్రొత్తదిగాదు. నాసూచనల పైజరిగేసంధి ఏలా? జపాలీ మరియు ఆంధ్రుల యొక్క నియంతృత్వ ప్రభుత్వం ఏలా? అనే ప్రశ్న జరుగుచున్నది నేను కాంగ్రెసు, లీగ్ రెండింటి సంతృప్తి బ్రిటిషు వారికి స్వాతంత్ర్యం కోరే వారికి నిరోధించలేదు.

ఆ దేశము తీర్చి నా స్నేహితునిగా అగిరాని పొందగలిగా ౧౯౪౨ లో ముస్లింలీగ్ కోర్కెలన్నీ అంతేగాకు "పాకిస్తాను" స్వాయత్తపాలనం మొదటపెట్టినానని అంగీకరించుటకూడా నాసూచనలనంగీకరిస్తున్నారు. నాటికిగూడా జిన్నా వ్యక్తిగతంగా ఒప్పుకోలేదు. నా సూచనలు సామాన్యమైనవిగాని వాటికి మహాత్ముని వ్యక్తిగత అంగీకారమున్నట్లే జిన్నాదీగూడా ఉంటె బాగుండేది, రెండా లీగే కార్యాలోచనసభలో పెట్టుట న్యాయంగాదు.

౧౦౦ కోట్ల మహానగరోత్పత్తి

యుద్ధానంతరం జలవిద్యుత్తు, నీటికాలువలు, పరిశ్రమలు మనకేర్పడును

కర్నల్ ప్లాటర్ గారు హైదరాబాదు సంస్థానములో వ్యవసాయ పరిశ్రమ అభివృద్ధిని యుద్ధానంతరం ప్రారంభించుటకై ఒక గొప్పప్రణాళికను సిద్ధంచేసి ప్రభుత్వానికిచ్చినారు- ఇంగ్లండులో బర్మింగ్‌హాం అను నగరమెట్లు పరిశ్రమల ముఖ్యస్థానమాయెనో అట్లే కొత్తప్రణాళికనుండి యుత్పత్తి యగు పరిశ్రమల నగరం గొప్పదిగా నుండును- ఇది గోదావరీ తీరంలో ఏర్పడును. జలపాతమేర్పాటుచేసి విద్యుత్తును కూడా సిద్ధముచేయుదురు- వ్యవసాయానికి కాలువలు తీయుదురు. ఈప్రణాళికకు ౧౦కోట్ల మూలధనము పెట్టబడి ఖర్చగును, ఆతడు సిద్ధముచేసిన మొత్తము ప్రణాళికకు ౧౦౦కోట్లు రూపాయిలు కావలెనట,

కొత్త నగరోత్పత్తియగు పరిశ్రమ నగరానికిందుబడి రాజవీధులు కాలువలు, తోటలు, ఇండ్లు, పరిశ్రమాలయాలు అనువున్న గుప్తానిర్మాణములనునవాబ్ జైన్ యార్జంగ్ బహదర్ గారు తీర్చిదిద్ది యిచ్చినారు,ఈ ప్రణాళికను నవాబ్ అలీనవాజ్‌జంగ్ బహద్దరుగారు కూడా కనుభవమునుదీని పై ప్రయోగించుచున్నారు.పరిశ్రమలు ప్రారంభమైనప్పుడుఆక్కడ బట్టల మిల్లులు; నూనెపరిశ్రమలు ఉక్కు యినుపమునను సిమెంటుపనులు ప్లాస్టిక్ పనులు ఇంకాకొన్ని పరిశ్రమలు ప్రారంభమగును,గౌ॥ ఆర్థికమంత్రిగారు ఈప్రణాళికను చూచి క్షేమగాఫున్నదని అభిప్రాయముగాకూడా ఇచ్చినారు.

రాజాజీ ప్రతిపాదనలలో ఇంకారెంటిని చేర్చవలెను

అలిండియా ముస్లింలీగు కౌన్సిలు జూలై ౩౦ వ తేదిన లాహోరులో సమావేశముకానున్నది. అందు రాజాజీసూచనలు చర్చకురాగలవు. ఆ సందర్భములో ఈక్రింది తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదన కొరకు కౌన్సిలు సభ్యుడగు లారీగారు నోటీసు ఇచ్చిరి.

అందు ఈ క్రింది రెండుమరలతో సహా సైరాజాజీ సూచనలను లీగు అంగీకరిస్తున్నది. ఆనికాదు. ఆ రెండుమరలును ఈక్రిందివిధముగానున్నవి.

(౧) అల్పసంఖ్యాక వర్గాలవారికి మాండేటరీ హక్కులు అగ్నిరక్షణలు అంగీకరింపబడి ఇండియా చట్టంలోగాని — భాగంలోగాని — చేర్చబడవలెను.

(౨) సంఘసభ్యుల నియామకం విషయంలో ఉభయులు ఏకాభిప్రాయానికి రావలెన్నచో "పంజాబు, సింధు, బెలూచిస్తాను, మరియుసరిహద్దు రాష్ట్రాలకు కలిపి ఒకవోటింగు బెంగాలుకువేరే వోటింగు జరుగవలెను.

రాజాజీ సూత్రాలు

రాజాజీ రాజీసూత్రాలు ప్రకటింపబడినప్పటి నుండి అవి తీవ్రచర్యలకు గురియగుచున్నవి "ఇదెన్నటికి జరుగరాదని" మహాసభవర్గాలు ఘోషిస్తున్నవి "మహమ్మద సంప్రదించుండే కాంగ్రెసు, లీగు ఈ విషయంలో రాజీ కుదుర్చుకోవడం ఎట్లాసాధ్యం" అంటూ సిక్కులు వాదిస్తున్నారు. ముస్లింలీగులోని కొందరు ఇందుకు అంగీకరించడంలేదు, మరికొందరు ఒకటో రెండో మరతులు చేర్చాలని అభిప్రాయపడుతున్నారు- నైనాయి కార్యవర్గ సభ్యులు కొందరు "ఇక మేము మాటామన్లే కద్దు పనేమియు మాసమైంది" అని అంటున్నారు- విదేశపత్రికలుగూడా మంచి ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి, సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలనుగూడా ప్రకటిస్తున్నవి వెంటనే రాజీకుదరగమని ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నవి.

కొత్త కాలేజీలు లేవు

హైదరాబాదు కళాశాలలో స్థలములేక సుమారు నూర్లకొలది మెట్రికు యువకులల్లాడుచున్నారు. వారికిగాను కొత్తకళాశాలలను స్థాపించుదురని ఆశయుండెను. లేదు ఈ సంవత్సరం. కొన్నికారణాలవల్లనట! కొత్తకాలేజీలను ఏర్పాటు చేయుటకు మరుసంవత్సరమైతే చేయుచున్నారట.

బహదూరుఖాను గారి స్మారకముగా హైదరాబాదులో దీనమున్లిం విద్యార్థి గృహము స్థాపించుచున్నారు. మరియును బహదూరుఖాన్ విద్యానిధి అని మూలధనం సేకరించుచున్నారు.

పెద్దపులుల భయము

తా- యిల్లెందు తిమ్మారావుపేట గ- రాజలింగాల గ్రామాలకు చుట్టు ఆరమైలునుండి అడవి బాగులు లేదును ఈ సంవత్సరము సుమారు ౧౦, ౧౨ వచ్చినవి పశువులను హారాత్రోరిగా చంపుచున్నవి ఈ రెండు మాసములనుంచి (౪౬) సాలీల రెడ్లు, ఆవులు బర్రెలను తినివేసినవి ఇప్పటి పరిస్థితులు క్షేమముగా యుండుటవలనను పశువుల ధరలు చాలా హెచ్చుటవలనను రయితులకు చాలా కష్టము కలుగుచున్నది కావున సర్కారు వారు తగుచర్య తీసుకొనవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము

ఇట్లు
రైతులు

గోలకొండపత్రిక

తారణ సం॥ర ఆషాఢ బ॥ ౧౫ గురువారము

అపర బర్మింగ్‌హాం

హైదరాబాదు రాష్ట్రములో గోదావరీతీరంలో ఎచ్చటనో (అదింకా రహస్యముగానే యున్నట్లున్నది.) యుద్ధం ముగిసిన వెంటనే రెండవ బర్మింగ్‌హాం నగరం సిద్ధము కాగలదని మన దినపత్రికల్లో వార్తలను వదలుతున్నారు. ఆ వార్తలకు ఎవ్వరు బాధ్యులో స్పష్టమగుట లేదు. ఆంగ్లదేశములో బర్మింగ్‌హాం అంటే యంత్రాలనగరం. అక్కడ అన్నీ మిల్లులే, అన్నీ యంత్రాలే. వాటిని ఆశ్రయించుకొని బ్రతికేవారే అందు లక్షల కొలది నిండిపోయినారు. ఆవిధంగానే జాదూనగర మొకటి మన గోదావరీ తీరములో ఏర్పడనున్నదట!

యుద్ధానంతర నిర్మాణ ప్రణాళికను సిద్ధంచేసేదానికి ఒక కచ్చేరీని మన ప్రభుత్వమువారు స్థాపించినారు. బ్రిటిషిండియాలో స్థాపించినారు కదా. అందుచేత మనవారున్నూ స్థాపించినారన్నమాట. అయితే మన దేశము యంత్రాలదేశమవుతుందన్న మాటనే కాస్త నమ్మవలెనంటే కష్టంగా కనబడుతుంది. ఇంతవరకు మన దేశములో అధికసంఖ్యాక ప్రజలు వ్యవసాయ [illegible]లేదు. ఎక్కడా దిక్కులేక అక్కమగడే గతి అన్నట్లు ప్రజలు అటుతిరిగి యిటుతిరిగి మళ్ళీ భూదేవినే ఆశ్రయించుతూ వచ్చినారు. ఈవృద్ధి యెట్టిదనగా:

సంవత్సరం	వ్యవసాయాధారంగల జనులు లక్షయింటిలో
౧౮౯౧ లో	౬౧౦ ఉండిరి
౧౯౦౧	౬౫౩
౧౯౧౧	౬౯౮
౧౯౨౧	౭౦౯
౧౯౩౧	౭౫౦

ఇవి మొత్తం హిందూస్థానములోని లెక్కలపట్టీలు. హైదరాబాదు రాష్ట్రములో సరిహద్దుజిల్లాలలో బ్రిటిషిండియావారు యీ ౨౦ ఏండ్లలో ౨౦ లక్షలవరకైనావచ్చి నిండిపోయినారు. ముల్కీల భూములు లక్షలయెకరాలు వారిచేతులలోనికి పోయినవి. అవి చాలవని పంజాబునుండి వ్యవసాయకులను నిజాంసాగరు క్రిందికి దిగుమతిచేసిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలోను మనరాష్ట్రం అకాండ తాండవముతో పరిశ్రమల కేంద్రమగునంటే నమ్ముట కష్టంగానున్నది.

మరొక మాటనుగూడా మనదృష్టిలో నుంచుకోవలెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భారతదేశములో పరిశ్రమలకు మనఃపూర్వకముగా ఎన్నడున్నూ దోహదమిచ్చియుండలేదని భారతీయార్థికవేత్తలు, రాజకీయనాయకులు వ్రాయుచూవచ్చినారు. మితవాద నాయకులే యెక్కువగా ఈ అభిప్రాయాల నిచ్చియుండిరి. సర్. మోక్షగుండముగారు ఒక తరమునుండి భారతదేశములో పెద్ద పరిశ్రమలను (Heavy industries) స్థాపించవలెనని ఆందోళన చేయుచునే యున్నారు. యుద్ధానికిపూర్వం యుద్ధారంభములోనూ మోటారు యంత్రాలయానికి ప్రభుత్వానుమతిని ప్రార్థించియుండిరి. కాని ఇష్టములేని మొచ్చటకు ఎన్నెన్నో కారణాలు చూపించి పెద్దసున్నచుట్టిరి. హిందూస్థానం కొనవలెను. ఇంగ్లండు అమ్మవలెను. ఇది బ్రిటిషు ఆర్థికవేత్తల సిద్ధాంతం. అటు కాక హిందూస్థానం ఇంగ్లీషు వస్తువులను కొనకుంటే ఇక దానివల్ల ఇంగ్లీషువారి కేమిలాభం? హిందూస్థానం కూడా యంత్రాలను పెట్టుకొని వస్తునిర్మాణం చేస్తే అది ఇంగ్లండుకు గట్టిదెబ్బ. ఆ దెబ్బలు వారుతినుటకు సిద్ధముగానున్నారా? ఇంగ్లీషువారికి నష్టంలేని వ్యవహార మెంతచేసినా బాధలేదు. ఈదృష్టితో మన అపరబర్మింగ్‌హాంపట్టణ జాదూనగరీని భూతద్దాలతో చూడవలసి యుంటుంది. మన ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రణాళిక యెట్టిదో తెలుపనంతవరకు యేపత్రికావార్తనో పట్టుకొని ఆ నీలివార్తయే గట్టిముచ్చటఅని నమ్మి విమర్శించుటకు వీలులేదు. ౧౦౦ కోట్ల పరిశ్రమలంటే సామాన్యమైన విషయమా? అంతటి పెద్దవిషయాన్ని రాష్ట్రీయులు బాగా తెలుసుకొని తమ అభిప్రాయాలిచ్చునట్లుగా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుట చాలా అవసరము

ఇంకో విషయాన్నికూడా గమనించవలెను. యుద్ధానంతరము హిందూస్థానాన్ని ఉద్ధరించే నిమిత్తం బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు కొన్ని కమిషన్లను ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ఆ కమిషనులలో అంతా ఇంగ్లీషు దొరలే ఉన్నారు. ముందు కాలములో హిందూస్థానంభూములకు అమ్మోనియా సల్ఫేట్ సప్లయిచేసేదానికొక కమిషనేర్పాటైనది. దానినిగూర్చి కామనుల శాసనసభలో లిటిల్‌టక్ అనే అతడిట్లన్నాడు

"హిందూస్థానంలో వ్యవసాయానికి మంచి రసాయనపు యెరువులు మనం సప్లయిచేస్తే చాలా ఉపకారం చేసినవార మౌతాము ఇండియా వీటిని సిద్ధముచేయజాలదు. కాన మన యెరువుల సప్లయి వల్ల మనకక్కడ మంచిమార్కెటు లభించును"

"We should have created a market which would absorb some industrial products which India cannot make herself."

ఇట్టి కమిషనులు ఇంకా కొన్ని ఏర్పాటైనవి. మేము కొన్ని మాసాలక్రిందట హైదరాబాదులో అమ్మోనియం సిద్ధంచేసే యంత్రాలు స్థాపించవలెనని వ్రాసియుంటిమి. ఈ అపరబర్మింగ్‌హాంలో అది సిద్ధమగునా?

మన అపర బర్మింగ్‌హాంలో ఏమేమి పరిశ్రమలు స్థాపింపనున్నారో తెలుపవలెను. అవి దేశానికి లాభకరమా, బయటిదేశాల పోటీకినిలుచునా, తెలుపవలెను. అక్కడ ఉక్కు, ఇనుము పనులను చేయుదురని అంటారు. మైసూరులోని భద్రావతీ పరిశ్రమాగారములో ఇవే సిద్ధమవుచుండెను. చాలా నష్టం వచ్చెను. ఆపివేసే స్థితికివచ్చెను. కాని యుద్ధమూలాన లాభించెను. యుద్ధం దానికొరకై అట్లె సాగనేరదు కదా. దానిగతి అట్లుండినప్పుడు మన క్రొత్త యంత్రాలయములో అది లాభించునా?

అపర బర్మింగ్‌హాం పరిశ్రమలలో ముల్కీ ధనికులపైకం వినియోగమగునా లేక యెవరైనాసరే అందు చేరవచ్చునా? వాటాలకుగవర్న మెంటు గ్యారంటీ యుండునా. ఇట్లాంటి వివరణ చాలా తెలుసుకొనవలసి యుండును.

ప్రభుత్వమువారు సత్యమెంతనో బయటపెట్టవలెనని కోరుతున్నాము.

బేగంబజారు పేరు మార్పులో నిర్ణయం

వక్త్ పత్రికలో ౬-౧౦-౫౩ నాడు వ్రాసినదానిపై,

మ. ఘ. వ. నిజాంగారు ౯-౧౦-౫౩ నాటి నుశేదక్కనులో ఇట్లు లిఖించినారు.

"పూర్వకాలపు స్థలాలపేర్లు అందరినోళ్ళలో పడి వ్యవహారమై పోయినవి. అట్టిపేర్లను మార్చటాల ఆం జాతివారు ముస్లింసోదరవర్గము చందావేసుకొని ఏదైనా క్రొత్తవస్తువునునిర్మించి స్మారకంగా స్థాపించితే అది వేరుమాట. కాని అట్టిపై మెరుగులవల్ల కూడా ఏమిన్ని లాభంలేదు. ఆటుకాక కీర్తిశేషుడైన నాయకుడు వీపనియొక్కపునాదినివేసి దానిని పూర్తిచేయుటకై మనము యొక్కయు వర్గముయొక్కయు చేతులలో పెట్టిపోయినాడో అది అన్నింటికన్న ముఖ్యమైనపని ఆ పని అతనినామధేయమును దక్కనులో శాశ్వతముగా సజీవముగా నుంచగలదు దీనిని దృష్టిలో నుంచుకొని లాభంలేని సమాలోచనలను చేయరాదు. వీటివల్ల కాలహరణమేకాక వీటిపై చర్య తీసుకొనబడదు"

వక్త్ పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసియుండిరి. బహదూరు యార్జంగు గారుండినది బేగంబజారులో, ఆ బజారుకు స్త్రీపేరుండుట, బహదూర్ ఉండిన వీధి అది. కావున అతని స్మారకముగా ఆ వీధికిమాత్రము బహదుర్‌ఖాను వీధి అనుట న్యాయం (గో-ప)

నేలకొండపల్లిలో ౧౩-౭-౪౪ నాడు శ్రీ విరాట్ ఆంధ్ర భాషానిలయంలో శ్రీ కొమర్రాజు లక్ష్మణరావుగారి జయంతి జరుపబడెను సమావేశమునకు శ్రీరావులపాటి రంగారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి, శ్రీ శ్రీ శ్రీ లక్ష్మణరావుగారి జీవితచరిత్ర, వారిసారస్వతసేవ మరియు సారస్వతమునకు గ్రంథాలయమునకు గల సంబంధమును గురించి యుపన్యసించిరి, శ్రీయుత పెండ్యాల సత్యనారాయణరావుగారును నిపుణముగా ఉపన్యసించిరి.

౨౫ వ ఆంధ్ర దేశ గ్రంథాలయ మహాసభ

తెలంగాణాలోని అన్ని ప్రజాఉద్యమాల్లోనూ వరంగల్లుజిల్లా ప్రధానస్థానాన్ని ఆక్రమించుకొన్నట్టే గ్రంథాలయోద్యమ విషయంలోకూడ మనజిల్లా ముందంజవేసింది. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ మహాసభనుగూడా ,మనమాహ్వానించుటవల్ల మన రాష్ట్రంలోని గ్రంథాలయోద్యమములో ఒకనూతన దశను ప్రారంభింపజేసిన వారమవుతాము- ఈ మహాసభను అత్యంత జయప్రదంగా నెరవేర్చి మన జిల్లాప్రతిష్ఠను కాపాడెదరుగాక,

ఈ మహాసభను తెలంగాణాలో జరపటంలో మనభవిష్యత్తులో ఉజ్జ్వల పంథమునుమార్పు రాగలదు- శాస్త్రీయమైన గ్రంథాలయ నిర్వహణ పద్ధతులను ఆధునిక విజ్ఞాన ప్రచారమార్గాలను,నయోజనుల్లో సులభంగా విద్యా వ్యాప్తి చేయగల మార్గాలను ప్రపంచ గ్రంథాలయచరిత్ర మొదలైన విషయాలు దేశీయులకు ముఖ్యంగా ప్రజాసేవకులకు నేర్చుకొనే అవకాశం ఏర్పడుతుంది- ఇది కేవలం వైజ్ఞానిక మహాసభ కాబట్టి వివిధ విజ్ఞానవేత్తల పరిచయం కలుగుతుంది, బ్రిటిషు,నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులు ఉభయులకూ ఇది సమిష్టి ఉద్యమం కావటంవల్లనూ ప్రతినిధులు వివిధఆంధ్రప్రాంతాలవారు కావటంవల్లనూ పరస్పర పరిచయమువల్ల అన్యోన్య సుహృద్భావం పెంపొందగలదు-

ఈ మహాసభకు మనరాష్ట్రీయులు విరివిగా విచ్చేసి మహాసభలో పాల్గొని పూర్తిగా ప్రయోజనంపొంద వలయును; అందరికి అందులో ఉండుటకు గాను, ప్రతినిధి రుసుము ఒక రూపాయి నిర్ణయింపబడినది.

వరంగల్లు జిల్లా వాస్తవ్యులంతా ఆహ్వానసంఘ సభ్యులంగా చేరి ఆహ్వాన సంఘానికి అన్నివిధాలా తోడ్పడ వలెను- ఆహ్వానసంఘ ,సభ్యత్వరుసుము మూడుమూపాయిలుమాత్రమే-

వరంగల్లు జిల్లాలోని సోదరదేశసేవకులంతా విరివిగా ఆహ్వానసంఘ సభ్యులను చేర్పించి విరాళాలను ప్రోగుచేసి తోడ్పడ ప్రార్థన-రాష్ట్రములో వివిధదేశసేవకులు ఈసందర్భమును పురస్కరించుకొని గ్రంథాలయ యాత్రలు పూర్వకముగా ప్రచారము చేయుట మంచిది-

ప్రతిగ్రామం లో, ఏదైనగ్రంథాలయము పరసమం ఒరము లేదా పయోజనప్రచార సంస్థ వల్లనో ఎప్పుడో బడియుండవలెను. లేదా ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘ సభ్యులైయుండవలెను కాబట్టి వ్యక్తిగతంగా ప్రతినిధులు గా రావలయువారు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘంలో చేరవలెను-

ఆంధ్ర విద్యాలయము

౧. ఇంటర్మీడియటు ౬౦౦ రూపాయిల విలువగల సైన్సు లేబరేటరీసామాను తెప్పించియుంచినాము,

౨. ఫర్నిచరు సమగ్రముగా కూర్చబడినది, ఇక రావలసినవన్నియూ, మ్యాపులు, ఛార్టులు, మున్నగునవి సమకూర్చబడినవి.

౩. ఇద్దరు గ్రాజుయేట్లు ఇద్దరు ఇంటర్ కడతేరినవారు, పలుగురు మెట్రికులు నియమింపబడినారు మాన్యువల్ బోధకుడు డ్రిల్ డ్రాయింగుపంతులు, క్లార్కు నియుక్తులైనారు. ౧౫ ఏండ్ల ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోనుండి, పఖ్యాతులైన ఒక బి. ఏ. బి. టి. ఆంధ్ర విద్యాధికుడు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియుక్తులైనారు, కాని వారిప్పుడుండు పాఠశాలవారు మూడునెలల నోటీసుకోరి వారిని వదలనందున వారువచ్చుటకు ఇంకారెండునెలలు పట్టును;

౪. విద్యాలయమునకు గాను, పుస్తకాలయమును ప్రారంభించినాము అప్పుడేయింతుమించు ౧౨౦ పుస్తకాలవరకు సమకూడినవి అందుచేత ఉర్దూ తెలుగు నిఘంటువును (కొండల్‌రావుగారిది) ఉర్దూ నిఘంటువు శ్రీ మంతు రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డి గారును బ్రౌను ఇంగ్లీషు తెలుగు నిఘంటువును (అరుదైనలంపక ఇటాళీని) శ్రీ గ॥ రామకృష్ణారెడ్డిగారును ౨౦ ఇంగ్లీషు పుస్తకాలను శ్రీ శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారును ౧౦ తెలుగుపుస్తకాలను ఒసగు పదాత అనుగ్రహించినారు. మిగతవి స్కూల్‌కై కొనబడినవి, ముందుముండి క్రమముగా హైస్కూలుతరగతులను ప్రారంభించుటకై బాలకవర్గము వారధిలషించుచున్నందున స్కూలుకు మంచి పుస్తకాలయము చాలా అవసరము. గ్రంథదానము చేయుదలచినవారు ఇంగ్లీషు ఉర్దూ తెలుగు పుస్తకాలను దానము చేయగలరని ప్రార్థన;

నరేంద్రమండలికి సంబంధించిన ప్రధాన మంత్రులసభకు సర్- కృష్ణమాచారిగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి, వారు ఆ పని చాలించుకొన్నందున వారి స్థానములో హైదరాబాదు ప్రధానామాత్యులు నియమింపబడినారు;

వెంకట క్రిష్ణాపురము

జి॥ మెదకు

ఈ గ్రామంలో యథాపూర్వముగా ఆషాఢశు॥౧౧ ఏకాదశి శ్రీపాండురంగస్వామిఉత్సవము జరుగును రాంభావు అనేవారు జాతరకు వచ్చే సాధువులకు గంజాయి ఉచితముగా పంచి పెట్టినారు గంజాయి త్రాగేవారు యీ సంవత్సరము జాతరలో సుమారు స్త్రీ పురుషులు (౫౦౦)మంది ఉండిరి. మూసుగాల జానకారెడ్డిగారు ప్రచారము గావించి కరపత్రములు పంచిపెట్టిరి. మొత్తముపై సుమారు (౫౦౦) మంది మద్యముల వాడమని ప్రమాణముగావించిరి

ఈ కరువుకాలములో శ్రీపాండురంగు కిరాంభావుగారు గంజాయి యాత్రికులకు ఇచ్చిప్రోత్సాహ పరచుట చాల విచారకరమైన విషయము

ఊరినుండి రాతం ధాన్యం తెచ్చుకోవచ్చు కాని

రాతం కచ్చేరీవారు ౯-౧౦-౫౩ నాటి ఈ విధంగా క్రొత్తశాసనం వెళ్ళడిచేసినారు. ఎవ్వరైనా తమ జాగీరు, ముఖ్తా లేక సేద్యముచేసి, లేకపేరే పద్ధతివెంట కానీ, తనకుటుంబానికై హైదరాబాదు రాతహద్దులలోనికి రాతం క్రింద ఏర్పాటైన వస్తువులను తెచ్చుకొనదలచితే వారు రాతంయొక్క నాయిబు వద్ద సెలవుపొందవలెను అయితే అది సెలకంటె యెక్కువ అవసరానికు తెచ్చుకోగూడదు తెచ్చుకొన్న మొత్తం వరకు అట్టివారి రాతం పట్టీనుండి రాతం కొట్టివేయబడును. ఏజిల్లానుండి రాతంధాన్యం తెచ్చుకొంటారో ఆజిల్లా తాలూకాదారు సెలవుకూడా కావలెనియుండును"

బాబెహుకూమతు మార్పులు

మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారిట్లు ఫర్మాయించినారు—

"సర్ అఖిల్ జంగ్ చాలాకాలం విశ్వాసంగా పనిచేసినాడు అతడు ౧ మెహర్ ౧౩౫౩ నుండి మంత్రిత్వమునుండి విరమించుకొనును. యుద్ధకాల వరకు అతడుపూర్వం ఫరీమాన్ మాల్కుండినట్లుగా కచ్చేరీల పెత్తనంలేని అసాధారణ బాబెహుకూమతు మంత్రిగా నుండును. ప్రధానసంస్థ రాష్ట్రంబయటికి వెళ్ళినప్పుడు అతడు ఆస్థానములో పనిచేయును. ఇప్పటిపాయిగా అవిార్లు ఉన్నవారు అనుభవంలేనివాడు మూడు పాయిగాలకు సదరుల్ ముహాంగా ఇకన్ని ఏర్పాటుచేయుచున్నాను సర్ అఖిల్‌జంగు స్థానములో జైన్‌యార్జంగును నియమించుచున్నాను. అతడు నిర్మాణశాఖ మంత్రిగానుండును రాజా నరంశరాకు వేరేశాఖ యియ్యబడును-

లేఖలు

మ. రా. గోలకొండపత్రికా సంపాదకులగారికి.

ఆర్యా వందనములు.

పత్రికాప్రకటనార్థమై ఈవార్త పంపుచున్నాను. నేను ౨౭–౯–౫౩ తేదినాడు సాయంకాలము ౪–౧౫ గం. కు జనగామునుండి సింగరాజుపల్లి పోదలంచి బస్సులో జనగామునుండు ఎక్కపోతిని. ౧౫౦ నెం. గల బస్సులోను న్న ఇద్దరుకండక్టర్లు రాజకాల లాటరీటిక్కెట్లు తీసుకొన్నచో బస్సులో స్థలమునిచ్చెదమని నన్నుఅపిరి. ఆవిధముగా ఇతరులు ఎక్కుచుండగా వారు గూడ ఆపబడిరి. ఈవిధముగా ౧౪, ౧౫మంది లాటరీటిక్కెట్లు తీసుకొనమునిరాకరించగాము మ్మల నందరిని వదలి బస్సుతీసుకొనిపోవుటకు ప్రయత్నించిరి. దానిపై మాకుప్రెంతో అవసరపనులు నుండుటవలన విధిలేక ఎక్కవలెను వెంటలేకున్ననూ ఎట్లోసరిపుచ్చుకొని నేను వారిచ్చే టిక్కెట్లు తీసుకొని (లాట్రీనెం. 2058, 71,81, 82, 83, 85, 86. 93,) బస్సులో ప్రయాణముఅయ్యినాము. ఈవిధముగా నిర్బంధముగా లాటరీటిక్కెట్లు తీసుకొనవలసిరావుటవలన, ప్రయాణీకులకు ఎంతోకష్టముగానున్నది. రైల్వే అధికారులు తక్షణమే విచక్షణగావించి మున్ముందు ఈవిధముగా ప్రయాణీకులను నిర్బంధపర్చకుండునట్లు కండక్టర్లపై తగుచర్య తీసుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

ఇట్లు

సాదినేని ధర్మయ్య

భువనగిరితాలూకాఆంధ్రమహాసభ అధ్యక్షుడు

తేది ౩౦–౯–౫౩

రాతం శాఖవారికి

మహాశయులారా, అంశకోలత యజమానులారా! కాస్త ఇటు అనుగ్రహించండి. మేము జొన్నన్నము జొన్నపిసరు, జొన్నరొట్టెలు. బాజాఅట అంటే సజ్జలమెరుగము చూచియెరుగము. మాకొరకై మాఅరోగ్యంకొరకై తాము బెంగపెట్టుకొని దుఃఖించవద్దండి! మాగతిమాకే మీగతిమీదే. మాగ్రహచారం మీకువద్దులెండి. మేము గ్రహసంచార బలముచేత తెలంగాణాలో పుట్టినాం. మధ్యరకం మనుష్యులంకాబట్టి, పుట్టిననాటినుండి నేటివరకు తెల్లనిసన్ననిబియ్యమే తిన్నాం ఇప్పుడు రాతంమూలాన ౩౫ ప్రతిశతం తవుడుతీసినబియ్యమట మాకుబాక్కుటకిస్తున్నారు మాకశరానికి శతం తవుడుపోయినబియ్యమలవాటు, మిగత ౬౫ ప్రతిశతం తవుడుతినుమంటే మాతో కాదు, గోడుగుతూ మూల్గుతూ ఎక్కువధరయిచ్చి ౩౫ తవుడుపోయినబియ్యంతీసుకొనిపోయి యింట్లో మువ్వవాటలలోపడంచుకొంటాము. కొన్ని సేర్లతవుడుపోతుంది. కొన్ని సేర్ల నూకలు చూర్ణంపోతుంది. మిగతది వండుకుంటే అవి మాకు ఇంకా ఎర్రగావుంటుంది. నోట్లోకిపోదు మాకీఅన్నంతీరు ఇంటూనే భయమేస్తుంది. అట్టి వాటులేని జొన్నరొట్టెలైనా కాస్తసాధించిసాధించి నమిలితానుకాని యీబియ్యంమాత్రము మాగొంతులో కట్టుకుంటది- గోధుమలధర చాలాయెక్కువ- జొన్న మంచివిరావు-సన్నబియ్యం మాకింతవరకు దొరకలేదు- ఎన్నడో ఒకనాడు సన్నబియ్యమనేది వస్తవట. దుకాణదారునిమిత్రులకే సరిపోతవట- ఇదెంతనిజమో? ప్రతివారికిన్నీ సన్నబియ్యము లెక్కప్రకారము దొరకేట్లు గావించరాదా? బియ్యము నానాగోత్రాల విగానుండును. కొన్నిమారులంపటచేస్తేమాడ్వయిపోతుంది మీరుమంచిబియ్యముసప్లయిచేయలేకుంటే బియ్యంపైన రాతం తీసివేయరాదా? కోపం చేసుకోకుండా మాకష్టాలు గమనించండి మహాప్రభో! గజెట్ అధికార్లనున్నూ మాకుదొరికే నానాగోత్ర పవిత్రస్థాలతండుల మహాభాగ్యం లభించునన్నదోలేదో పాపం!!

ఇట్లు ఆబిద్‌షాపువద్ది

అఘోరించే ప్రజలు

జోగిపేటలో టప్పాకార్యాలయ పక్కన బస్సుస్టాండుకు ఎదురు విశాలస్థలములో నవీనపద్ధతితో మహమ్మదు యిస్మాయిల్‌ఖాను సాబు వకీలుగారి అధ్వర్యమున సర్కారీఉద్యోగులు మొదలయినవారి యిష్టముచే సాహుకార్లు మొదలయినవారి చందాలనుండి గొప్ప గ్రంథాలయభవనము కట్టబడుచున్నది, సగం అయినది- కొద్దిమాసములలో సంపూర్తి కావచ్చును.

వర్తకుల ధాన్యం బీదవానియింటిలో నింపుట

ఇంటివాడు దిక్కులేక గ్రామాంతరం పోవుట

నేను కరీంనగరు జిల్లాలోని కంభింరావుపేట నివాసుడను యుద్ధసందర్భములో ధాన్యమును సర్కారువారి విత్తయమై ప్రొగుచేయుట ఇప్పుడీగ్రామములో సాగుచున్నది. ఆట్టిధాన్యమును నిలువ యుంచుటకు కావలసిన యిండ్లనుగురించి గ్రామములో వెదకుచున్న పోలీసుపట్వారీలు నాయింటికి వచ్చిరి. నాయింటి వాకిలినుండి వంటయింటి వరకు చూచుకొనిరి ధాన్యమును పోసికొనవలెనని గూడా చెప్పియుండలేదు. ఇంతలో నాయవసరమునుబట్టి గ్రామాంతరమునకు వెడలియుంటిని. నేను మరలివచ్చువరకు ఇంటికి వేయబడిన తాళము పగులగొట్టి యింటినిండ నింపబడినధాన్యమును జూచి నాకండ్లు గిర్రున తిరిగెను. నా సామగ్రియంతా యున్నగదులకు ద్వారములను మూసుకట్టుకు ధాన్యము నిండియున్నది. నాకు వేరేయిల్లేదియు లేదు. సామాన్యముగా ధాన్యమునకై వాడబడిన ఇంటియజమానులకు వారికి దగినకొటేలకెరాయి అందరూ యిచ్చుట మాగ్రామమునందు జరుగుచు చేయున్నది. కాని నాకు నిలుచుటకు నీడయు లేకుండజేసిరి. నాయింటికి మజ్బూరమునకు మరి దివ్యాకారమును వేరుపు చాగా రాకపోయినకేరే లేదు. సామగ్రి వస్తువులు పెండలైనవి ధాన్యముచే కప్పుకొనిపోవున్న యరలలో బంధింపబడియున్నవి. ఇంతేరత్యయ్యమమును అవమానముతో తాళముపగులగొట్టించి. దీనికి వెనకాల పోలీసుపటేలు గారికి యారివిషయము తెలియదనుకొంటున్నారు. ఇక వివిధ మాలీ పటేలుగారు వారు ప్రస్తుతము గ్రామములో లేరు. కార్యావసరమున కరీంనగరము వెళ్ళినట్లు వినితిని. సర్కారువారిచ్చిరో తెలియదు. దీనిమెట్టున్నను నేనుమాత్రము ఇక్కడ దిక్కులేనివానవలె పైగా ధాన్యాగారముగా వాడుచున్న యింటిలోనున్న సామగ్రి పెల్లిరకుండ ఇంటి దీనియబ్బ గోర్ ఇలాగ ఒక్కయికి పై ఈ నాయింటికి గ్రామమునకు ప్రయాణమైతిని.

ఇట్లు
తిరుగలి నారాయణ
కంభింరావుపేట

వనపర్తి రోడ్డు వర్తక సంఘము భిన్నము

యిదివరకు యీసంఘమువిషయము. శ్రీయుత కె. కృష్ణారెడ్డిగారు కమిటి మెంబర్లచే వేదాళ్లి సాయం వల్ల కమిటి ఆగినట్లు వ్రాసినారు, అట్టి విషయంవాకీ వివరంగా తెలియక కాబోలు వ్రాయలేదు యీసంఘ సభ్యులలో ఒక సభ్యుడు కొండా లింగయ్యయిల్లూ రుచిన్న కిష్టయ్య అనువారాలం వారు నేనువడ్ల వ్యాపారం చేసియుంటిమి ఆ వ్యాపారములో కొన్ని చిక్కులు వచ్చి సంఘములో వీరి యాదుచేయగా, సంఘమువారు పరిష్కారము చేసిరి. అట్టి పరిష్కారము సదరు సభ్యుడైన వారు వప్పక వ్యతిరేకించిరి అందుకు సంఘము పైసలానకిల్ పుచ్చుకొని అదాలతులో దావచేసినాను. వారుసభ్యులై వుండి కమిటిరాయ ప్రకారము పైసలా చేసిన విషయము తిరస్కరించి నందులకై యితర సభ్యులు నునస్సు నొచ్చుకొని కమిటి ఆపివేసినారు కనుక యిప్పుడునుమని చేయడం ఏనుంచు మందు సంఘము మళ్ళి స్థాపించిన యిటువంటి స్వలాభాలపేక్షతము పాటుపడక వ్యాపారముక్కై వారిని యున్సుకొక ప్రజాభిమిత్యంపాటు పడేవారిని మెన్ను కొని సంఘము స్థాపించినవిద వ్యాపారస్తులకు బంధ్లవాండ్లకు సౌకర్యముండ గలదనికోరుచు.

మాదంసెట్టి కిష్టయ్యసెట్టి
మర్చంటు వనపర్తిరోడ్డు

(స్వ.వి.) కీర్తిశేష
కె. వి. లక్ష్మణరావుగారి సంస్మరణ

నిన్నటిసాయంత్రము నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు ఆఫ్యం సమితివారి కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము విజ్ఞానినికేతనమున జరిగెను. ఆంధ్రభాషకు అపారసేవజేసిన శ్రీ. కె. వి. లక్ష్మణరావుగారి చరిత్రను చదివి వినిపించి వారి సేవను చిరస్మరణీయముగా నుంచుటకు తీర్మానించిరి నిర్వాహకవర్గ ఎన్నికలు జరిగినవి.

అధ్యక్షులు: ఆకెళ్లపూర్ణానందంగారు
కార్యదర్శి:- మగ్గం శ్రీరాములరావుగారు.
స. కార్యదర్శి: ఇల్లెందుపగడ కృష్ణమూర్తి గారు
నిర్వాహక సభ్యులు, బి. నాగేశ్వరరావు. చెరిపిళ్ళా చారి. సోమయాజుల వెంకట శాస్త్రి, కోనాటి నారాయణరావు, సోమలు విశ్వనాథంగార్లు

అన్నప్రాశన విరాళములు

ఈదినము శ్రీయుత కొమ్మినేని రోశయ్య చౌదరిగారు తమ దౌహిత్రుని అన్నప్రాశన సందర్భముగా స్థానికసంస్థలైన హరిజనసేవకసంఘమునకు రూ. గంటల విజ్ఞాననికేతనమునకు రూ. 10. కమ్మ హాస్టలుకు రూ. 10, ఆంధ్రబాలికా పాఠశాలకు రూ. 10 మొత్తము రూ. 40లు విరాళములు నిచ్చిరి.

ప్రొ॥ లక్ష్మీనారాయణ నాయుడు గారు

ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిన ఆంధ్రులు ...

వాడండి

"సింహము" మార్కు

GENUINE BOILED LINSEED OIL BOMBAY

అన్నిచోట్ల అమ్మబడును.
హెడ్ ఆఫీసు ... ఆయిల్, పెయింట్లు, వార్నిష్, ...
నేషనల్ ట్రేడింగ్ ఏజన్సీస్
51 జేమ్సుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు
ఫోను నెం. 1527

శ్రీ గణపతి ఔషధాలయ

చేబ్రోలు, గుంటూరు జిల్లా బ్రాంచి:-చీరాల,

సాధారణముగా, ... అనుభవపూర్వకము ... తయారు చేయబడిన సకల ఆయుర్వేద ఔషధములు విక్రయమగును, ... అన్నిచోట్ల ఏజంట్లు కావలెను.

డా॥ పుట్ల పాపయ్య
శ్రీగణపతి ఔషధాలయం, చేబ్రోలు గుంటూరుజిల్లా బ్రాంచి- చీరాల

ఎంపైర్ ఆఫ్ ఇండియా

లైఫ్ ఎష్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

స్థాపితము. 1897 హెడ్డాఫీసు.. బొంబాయి

47 వార్షిక రిపోర్టు	అమలునందున్న భీమా...	రు. 16,49,88,000	లకుపైగ
నందలి కొన్ని	మొత్తం ఆదాయము ...	రు 97,37,000	"
ముఖ్యాంశములు	ఆస్తులు ...	రు 6,30,46,000	"
కంపెనీస్థాపితము నుండి చెల్లింపబడిన క్లెయిములు...		రు- 8,38,00,000	"

జిల్లా ఆర్గనైజర్లు కావలెను.

...

వివరములకు నైజాంరాష్ట్ర బ్రాంచి ఆఫీసుకు వ్రాయుడు
ముసాహెబ్ మంజిల్, అబిడ్ రోడ్డు గ్రామర్ స్కూలు ఎదుట
ఫోన్ నెం 2439 హైదరాబాదు దక్కన్

ఈ కరువు రోజుల్లో
బట్టలు కొనదలచినవారికి
స్వాబాంబేహౌస్
వర్ధనేమిలంభము

యువతి ఇక్కడ ... సిటీ మస్జిదు ఎదుట ... హైదరాబాదు దక్కన్

ఏజంట్లు కావలెను.
అన్ని వస్త్రములు ...

ది హైదరాబాదు కో ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ లిమిటెడు

(స్థాపితము ...)

ఆఫీసు ... హైదరాబాదు దక్కన్

అధ్యక్షుడు దివాన్ బహదూర్ యన్. అరవముదయ్యంగారు బి.ఏ. బి.యల్. ఎం
ఉపాధ్యక్షుడు ... ఎం.ఎ. (కాంటబ్) ... (లండన్)

కరెంటు ఎక్కౌంట్లు ప్రతికి 3/4 వంతున రోజుకు నిలువలపైన ... ఫిక్సుడు డిపాజిట్లు ఒకటిరెండు సంవత్సరములవరకు తీసుకొనబడును. వడ్డీరేట్లు దరఖాస్తులపై తెలుపబడును.

సేవింగుబ్యాంకు ... మొదటిదానిపై ప్రతిశత 1చిన్నరవంతున రెండవదానిపై 1చివంతున స్పెషల్ సేవింగుబ్యాంకు నుండి చక్కులతో రూపాయలు తీసుకొనబడును.

అన్నివిధముల బ్యాంకువ్యాపారములు చేయబడును

యింకను వివరములకు ... వారిని కనుగొనవచ్చును

కె. యల్. వి. అయ్యర్
మానేజరు

Khan andSons

సహస్రా పాకెట్ డిక్షనరీ

... 17,000 ఇంగ్లీషు మాటలకు తెలుగు అర్థములు ... 685 పేజీలు, ... వెల రు 1-8-0

నేటి ఉత్తమ నాటికలు వెల 1-0-0

నాటికలు ఎనిమిది. తెనుగులో ఇదే మొదటిది. అన్నిసభ్యులకు ...
సంపాదకులు:- శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి, ఎం. ఏ. గారు
తెనుగులో ... ఉత్తమనాటికల సంపుటము.
... రాజమండ్రి ...

భీతికొల్పుజబ్బును నిర్మూలముచేయుటకు
మలేరియా జ్వరము
మలేరియామిక్చర్
ఉపయోగించుడు
దీనిని వాడుటచే
శీఘ్రకాలములో ఈవ్యాధి
సమూలముగా నివారణయగును
... బొంబాయి

హైదరాబాదుకు ఏజంట్లు
డి. కె. ... సికింద్రాబాదు (దక్కన్)

ఆయుర్వేద ఔషధములు.

... 22 ...
అన్ని చోట్ల ఏజంట్లు కావలయును.

... సికింద్రాబాదు ... 2922, ...
సికింద్రాబాదు

జమ్మిగారి లివర్ క్యూర్

... పిల్లల లివర్, ప్లీహ వ్యాధులకు ...
జమ్మి వెంకటరమణయ్య అండు సన్స్
మైలాపూరు, ...
బ్రాంచీలు:- ...

తెయుపక్ష నాయకుల పర్యటనము

నల్లగొండ జిల్లాలో ప్రచారము

కొఖలద్వారా ప్రారంభము

ఒక విలేఖరి

... అమర్దాదునాడు హైదరాబాదునుండి ఆంధ్రమహాసభా పూర్వాధ్యక్షులగు శ్రీ మం. నరసింగరావుగారు, రామచంద్రరావుగారును నల్లగొండ విచ్చేసిరి శ్రీ పులిజాల వెంకటరంగారావుగారివద్ద ఆతిథ్యమందిరి సాయంత్రము జిల్లా కార్యకర్తలు కొందరు విద్యార్థులు ఏతెంచి ఇష్టాగోష్ఠిగా సమావేశమైరి. ౧౧ వ ఆంధ్రమహాసభానంతరం దేశీయులలో కలవరము కల్పించుచున్న కమ్యూనిజము, మరియు జాతీయుకొరయమూ, ఈ రెండింటిలో అవలంబింపబడే విధానాలను విపులముగా శ్రీ నరసింగరావుగారు తెలిపిరి. విద్యార్థులలో కొందరు కొన్ని ప్రశ్నలు వేయుగా తగు సమాధానమిచ్చిరి.

రాత్రి ౯ గంటలనుండి జాతీయపక్ష కార్యకర్తల సమావేశముజరిగి, జిల్లాలో జరుగవలసిన కార్యక్రమమును నిర్ణయించబడెను ... సేలుసొసైటీల డిపోలవద్దికి వెళ్ళి ... గ్రామాలనుండి కూలీజనము, రైతులువచ్చి సేలుసొసైటీ డిపోలనుండి ... ధాన్యములు తీసికొనుటలో ... తిరిగి సాయంత్రము కార్యకర్తల సమావేశము జరిగినది

ఆంధ్రమహాసభలో తటస్థత వహించినందున జిల్లాకమిటీలో జాతీయవాదులు ... జాతీయపక్షము జిల్లాకమిటీ ... గ్రామాలలో విజ్ఞానము చైతన్యము ...

నల్లగొండనుండి సూర్యాపేటకు శ్రీయుతులు నరసింగరావు, రామచంద్రరావుగారలు విచ్చేసిరి. ... శ్రీ నరసింగరావుగారు ... ఆంధ్రమహాసభలో ... జాతీయపక్షము ...

తర్వాత ఇచటి ప్రముఖులలో కొందరు కొన్ని ప్రశ్నలడుగగా వారికి వివరముగ సమాధాన మొసంగిరి. శ్రీ వి. నల్బారావుగారు ... శ్రీ నరసింగ రావుగారి ... జాతీయపక్షము ...

కార్యక్రమమునుగురించి చర్చించుకొనిరి- వారి పర్యటనను గురించి తెలుసుకొనగా మూడుగంటల బస్సులో హుజూరునగరు వెళ్ళెదరని తెలిసినది-

శ్రీ నరసింగరావుగారుమాత్రము ... వెళ్ళెదరని తెలిసినది-

...

హుజూరునగర

నిన్నసాయంత్రము బస్సులో శ్రీ యుతులు రామచంద్రరావుగారు హైదరాబాదు ఆంధ్రజాతీయపక్ష నాయకులును మరియు జిల్లా ... శ్రీ బోయినపల్లి వెంకటరామ నరసింహారావుగారు ... సాయంత్రము (౫) గంటలకు ... ఇష్టాగోష్టి సమావేశమును ... రామచంద్రరావుగారు ఆంధ్రమహాసభలో జాతీయపక్షమువారు ... ఆంధ్రజాతీయపక్ష నిర్మాణ కార్యక్రమము గుంచి ... సేలుసొసైటీలో ...

ఆధ్యక్షులతో ... వివరించిరి, ...

మిర్యాలగూడెము

నిన్న ౯ గంటలబస్సులో జాతీయపక్షనాయకులగు శ్రీయుతులు రామచంద్రరావుగారు జిల్లాజాతీయవాదులైన బోయినపల్లి వెంకటరామ నరసింహారావు, కందిబండ వెంకటరామారావుగారును, సి. విశ్వనాధం (జిల్లా జాతీయపక్ష కార్యకర్త) గారలు విచ్చేసిరి శ్రీ రాంరెడ్డివెంకటరెడ్డిగారు ... సాయంత్రము ౫ గంటలకు ఇచటి కార్యకర్తల సమావేశము జరిగెను ... సేవకొండకు వెళ్ళిరి-

నిరాధారము కాదు

రాజువెల్లెగానివారికిని మహారాజ్ఞికి ఆంద ...

రఘునాధ్ మల్

బ్యాంకర్

అబిడ్ రోడ్ - హైదరాబాదు - దక్కన్.

అన్నిరకముల బ్యాంకు వ్యవహారములు సరసమగు పద్ధతులలో జరుపబడును.

బ్రాంచీలు — బేమ్మ ... సికింద్రాబాదు

క్రిష్ణానిసాల్ హేర్ ఆయిల్

ఈ తైలము నుపయోగించిన తలనొప్పి, కండ్లకు చలువ కలిగించి, నిద్ర లేమి, వెంట్రుకలురాలుట, ... అనగా బట్టతల, ... దుర్లక్షణములను పోగొట్టి వెంట్రుకలు మృదువుగను నున్నగను ... ఈ తైలమును ప్రత్యేకముగా బట్టతలయున్నవారు ... వెంట్రుకలు ఆకర్షణీయముగా వచ్చును- ఈ తైల లేపనమున వయసు మించిన వారుకూడ నవయవ్వనులవలె కనబడుదురు. వెల సీసా ఒకటి రు. 1-8-0

క్రిష్ణా అండ్ బ్రదర్సు ఈసామీయాబజారు, హైదరాబాదు-దక్కన్.

ప్రకటన

౨౫ సంవత్సరముల పరిశోధనా ఫలితము

అనేకవేలమంది రోగులు మేహ - కుష్ఠ - బొల్లి - సుఖ - చర్మ వ్యాధులను గ్యారంటీగా కుదిర్చి అఖండ ఖ్యాతినొందిన —రెడ్డి అండు కో., వారితో మీ మీ రోగాదులను గురించి నేడేసలహా పొందుడు.

ఇట్లు,
రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిష్టర్డు)

బ్రాంచి:— 3560 కింగ్సువే (కుష్ఠ, సుఖ, బొల్లి, చర్మరోగ చికిత్సానిపుణులు) సికిందరాబాదు.

వస్తుగుణప్రకాశిక

వెల రు. 5-0-0

...

డా. జె. సి. ఘోష్, ఎం. ఎ

ఎఫ్, సి, ఎస్, (లండన్) ఎం, సి, ఎస్, (...)

ఆయుర్వేదశాస్త్రి, భాగల్పూర్ కాలేజిలో పూర్వము రసాయనిక శాస్త్రాచార్యులు

ప్రకటన

15-1-1944 నుండి శ్రీనివాస ... ఫార్మసీ, తెనాలి (గుంటూరుజిల్లా) వారిని మద్రాసు రాజధానికంతకు ... మా సోల్ ఏజంట్లుగా నిర్ణాయించితిమని సంతోషముతో తెలుపుచున్నాము.

కనుక, మా ప్రోత్సాహకులు, ఏజంట్లు, గ్రాహకులు, మా సోల్ ఏజంట్లకు ... సహకారము చేయుచుండగోరుచున్నాము

మా ప్రోత్సాహకుల కందరికి ... ప్రస్తుత ... ఈ క్రింది ఔషధముల ... ఈ క్రిందివిధముగా ...

మృతసంజీవని	11 ఔన్సులు	3-0-0	శారిబాదిసరస	8 ఔన్సులు	1- 8-0
మృతసంజీవని	22 ,,	5 8-0		16 ,,	4-13-
చ్యవనప్రాశ	1 సేరు రు 5 అర్ధసేరు రు 3			24 ,,	4- 2-0
	పావుసేరు 1-8-0				

ఇతర ఆసవములు, అరిష్టములు 8 ఔన్సులబుడ్డి 1-2-0. 16 ఔన్సులు 2-0-0 24 ఔన్సులు రు 2-14-0. పిటిలో కర్పూరారిష్ట, దశమూలారిష్ట కస్తూరి, మహాద్రాక్షారిష్ట 6 నం ...

సాధనౌషధాలయము

ఢక్కా (బెంగాల్)

ప్రఖ్యాతిపొందిన ఆయుర్వేదౌషధాలయము

ప్రదరసుధారిణి (స్త్రీలకు వరప్రసాదిని)

ఈమందు మొటువంటి తెలుపు, ఎరుపు, పచ్చని ప్రదర సంబంధములకును రామబాణము. నూతనమేకాక పురాతనవ్యాధినికూడ గ్యారంటీగ కుదుర్చును- సైపమందును ఒకసారివాడిన మీకేగుణము తెలియగలదు. వెల రూ. 2-8-0

పుష్టి సుధాచూర్ణము

మూత్రములో లేక స్వప్నములో వీర్యము పోవుచున్న వారీచూర్ణము వాడిని కట్టివరచి శుక్లపుష్టి చేయును. ఎటువంటి పలచని ధాతువునుకూడ కుదిర్చి గట్టిగాచేయును సంభోగ సామర్థ్యము లేనివారికి యిది అమృతమువంటిది. వెల రూ. 2-8-0

ప్రాణనాధ ఫార్మసీ

ఏజంట్లు— నలినీకాంత్ అండ్ బ్రదర్సు

3199. పాత్తర్ ఘట్టీరోడ్డు సికింద్రాబాదు,

ఈవింత చూచారా

కంట్రోలు ధరలకే సరిక్రొత్త సరుకు

పేటెంటుమందులు, స్టేషనరీసామానులు, గృహోపకరణములు లెదరు సూటుకేసులు, హోల్డాలులు, వాటర్ బాటిల్సు, బ్లేడులు మొదలగునవన్నియు దొరకును

స్వామి సన్సు

అబిడ్ రోడ్ — హైదరాబాద్-దక్కన్

వసంత కుసుమాకరము

మధుమేహము (Diabetes), అతిమూత్రము, రాచపుండ్లు, శుక్లనష్టము, బలహీనత, చిరకాలపు తెల్లకుసుము, సుఖవ్యాధులు జీర్ణించుటచే కలుగు సకల మూత్ర నాళవ్యాధులకు ప్రసిద్ధికెక్కిన రాజౌషధము. తులం. రు. 25 - 0 - 0

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము

చింతలూరు

బ్రాంచి:—సికింద్రాబాదు 6726 కింగ్సువే. వరంగలు, కొత్తబజారు

నవలలు-నాటకములు-కథలు

నవల అనిన ఒకని జీవితమును విపులముగా వర్ణించునది. నాటక మనిన ఒకని జీవిత ... చమత్కారముగా ... కథ అనిన ఒకని జీవితమునందలి రమ్యమైన ఒక ఘట్టమును ... 40 నవలలు, 11 నాటకములు, 35 కథలపుస్తకములు ...

సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి.

ధాన్యం కమాండీరింగ్

గతసంవత్సరము ఆబీ, పూనసపైరులు చెడి పోవుటవలన రైతులచేతికి తక్కువపంట వచ్చినది. ఐనప్పటికీ ప్రభుత్వంవారు ప్రకటించిన మినహాయింపులు అమలుజరుగలేదు, దీనిఫలితంగా బీదరైతులు తమ దగ్గర లేకున్నా కొని తెచ్చి లెవీధాన్యం చెల్లించుటయు, చాలామంది రైతులకు లెవీ చెల్లించిన తర్వాత ధాన్యం మిగులకుండా పోవుటయును జరిగినది. బీదరైతులకు తమ యవసరాలకు ధాన్యం కొని తెచ్చుకోవలసిన స్థితి యేర్పడినది. బీదరైతులు తమ కున్న ధాన్యాన్ని చాలా తక్కువ ధరకు లెవీక్రింద గోదాములకు చెల్లించినారు. చాలామంది ఎక్కువధరలకు కొని తెచ్చి తక్కువధరలకు ప్రభుత్వమునకు ఇచ్చినారు, తమ యవసరాలకు దొంగమార్కెట్టులందు అధిక ధరలకు కొని తెచ్చుకుంటున్నారు. గ్రామాలలోని ప్రజలకు, ఎక్కడనో కొద్దిగా తప్పితే గోదాములనుండి సప్లయి చేయుటలేదు. కొన్నిచోట్ల ఇప్పుడు జొన్నల గోదాములను ఖాళీచేస్తున్నారు. గ్రామాలలో బీదరైతులు, ఇతర ప్రజలు ధాన్యం దొరకక అల్లాడుతుంటే, వారికి ధాన్యం సప్లయి కావటానికి ఏర్పాట్లు చేయ్యటానికి బదులు, ప్రజలకు తెలుపకుండా, పెద్దవ్యాపారస్తులకు 'ఒక్కొక్కరికి వందలు కొలబస్తాలు యిస్తున్నారు. వారు కంట్రోలు రేటుకంటె హెచ్చుధరలకు చిన్న వ్యాపారస్తులకు ప్రజలకు అమ్ముతున్నారు కొంత ధాన్యం దొంగమార్కెట్టులోనికి పోవుచున్నది. కరీంనగరము, భువనగిరిలో ఇట్లుజరుగుచున్నదని తెలియవచ్చినది. కరీంనగరము గోదాంనుండి కొన్ని రోజులలో కొన్ని కొలబస్తాలు ఖాళీజేసి పెద్ద వ్యాపారస్తులకిచ్చినారు. హైదరాబాదుచేతికి ధాన్యం పోకుండా ఉండాలనే స్థానికముగా ఉద్దేశ్యమై ముగ్గు మైపోయింది, ధాన్యంయిస్తున్నారని గ్రామాలలో తెలిసి, రైతులు పోయి వచ్చి ధాన్యం కావలెనన్న మనిషిపెట్టుకుంటే అయిపోయినవని, యివ్వని రాకరించారు. రైతులు హతాశులై తెల్లపోవటమే కాక యెక్కువధరలిచ్చి పెద్ద వ్యాపారస్తులవద్ద కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది. రైతులు ప్రజాపలో జొన్నలు రానుండి ౧౦ రూపాయలకు మల్లావొప్పున గోదాములకిస్తే యిస్తున్నారు. [illegible] రూపాయలవరకు మల్లావొప్పున దొంగమార్కెట్టులో కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది.

వరంగల్లు, [illegible], నల్లగొండ, మహాబూబునగరం, ఆత్రాఫుబల్దా, మెదకుజిల్లాలలో, అనేక గ్రామాలలో, కొన్ని ప్రాంతములలో ధాన్యం కొరతయేర్పడి ప్రజలు చాలా బాధపడుచున్నారు కొన్ని తాలూకాలలో ధాన్యం ధరలు విపరీతంగా పెరిగి (బియ్యం రూ ౧౫కి౩ శేర్లు—జొన్నలు రూ ౧కి ౭శేర్లు) సామాన్య ప్రజలకు ధాన్యం అందుబాటులో లేకుండపోయినది, ధనికరైతులు, చాలావరకు షైసన్నలు, తమ భోజనానికి తమ యవసరాలకు మాత్రం ధాన్యంఉంచుకొని, మిగుల ధాన్యం అమ్ముతున్నారు, అందుచేత గ్రామాలలో బీదరైతులకు ఇతర ప్రజలకు ధాన్యంకొరకటం కష్టమైపోయినది తిండిధాన్యాలు విత్తనాలుగూడ దొరకడం కష్టమై రైతులు బాధపడుతున్నారు. ఆహారోత్పత్తికే భంగం కలిగేపరిస్థితి యేర్పడినది గ్రామాలకు ధాన్యం సప్లయిచేసేఏర్పాటు చెయ్యబడలేదు.

పరిస్థితులీవిధంగావుంటే అధికారులు వ్యక్తి అవసరాలు, వ్యవసాయఅవసరాలను, స్థానిక అవసరాలను గుర్తించకుండానే ధాన్యం కమాండీరింగ్ చేసి గోదాములకు తీసుకపోతున్నారు.

వరంగల్లుజిల్లాలో నూరు రూపాయలకంటే యెక్కువకిస్తు చెల్లించేరైతులనుండి, వారు దాఖల్ చేసిన తఖ్తాలలో చూపించిన నిలువవరిధాన్యంలో ౧౫% గోదాములలో దాఖల్ చేయవలసిందని నోటీసులు యిస్తున్నారు, మధిర తాలూకా తహశీల్దార్ జారీచేసిన నోటీసులు కొన్ని మా దృష్టికి వచ్చినవి. ఈ విధంగా కమాండీరుచేసినట్టయితే ఆ జిల్లాలో కరువువస్తుంది.

కరీంనగరంజిల్లాలో తాబీలెవీధాన్యం వసూలు అయిపోవచ్చినది, ఇప్పుడు ఆజిల్లాలో ౩ యెకరాలలోపు సాగుచేసిన చిన్నరైతులనుండి, లెవీ ధాన్యం కలుపుకొని ఏకరానికి ౫ మణుగులధాన్యం, అదనంగా వసూలుచేయవలెనని, ఆజ్ఞలు జారీచేసి కఠినంగా వసూలుచేస్తున్నారు. ఏకరానికిపంట ౧౫ మణుగులని నిర్ణయించి దానిలో మూడవభాగం ౫ మణుగులచొప్పున వసూలుచేస్తున్నారు. ఈ యదనపుధాన్యాన్ని లెవీగానే వసూలుచేస్తున్నారు ఈజిల్లాలోఆబీపునాసపంటలు చెడిపోయినవి. వీనవహాయింపులు అమలుకాలేదు తాబీధాన్యంతో టీమువచ్చిపంటవచ్చేవరకు రైతులు తమయవసరాలు తీర్చుకోవలసి యుంటుంది ఇదికరకు అప్పు తెచ్చుకొని తిన్నది. లెవీచెల్లించినతర్వాత అనేక బీదరైతులవద్ద తమ యవసరాలు తీర్చుకొనే ధాన్యంగూడ లేదు. కొందరికిడ్డ బారియవసరాల మంద

కూలీల గుత్తేదార్లూ' జాగ్రత్త

హైదరాబాదు నుండి లక్షలమంది కూలీలను గుత్తేదార్లు కమిషన్ పొంది మైసూరు, పూనా, నాసిక్, బొంబాయి, షోలాపూరు, జబ్బల్పూరు, కంటోన్మెంట్ ప్రదేశాలకు తీసుకొనిపోయి విడిచి వస్తున్నారు. ఇదొక పెద్ద వ్యాపారమై పోయింది. హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో కూలీలకరువు ఏర్పడి వ్యవసాయం కాక పరిశ్రమలు కాని, తుదకు సర్కారీ పనులు సాగుట కష్టమైపోయినవి. దీనిని గురించి ప్రభుత్వంవారు అయిదారు నెలలనాడే కూలీలు బయటికి పోకూడదని శాసించిరి అది చాలదని కొన్నాళ్ళకేమో మళ్ళీ ౧౧–౧౦–౫౩ నాడిట్లు శాసించినారు

"హైదరాబాదు రక్షణశాసనం క్రింద ఇకముందు ఎవ్వరైనా కానీ హైదరాబాదు రాష్ట్రంనుండి కూలీలను బయటికి ఎగుమతి చేయకూడదు. లేక చేయించకూడదు అవసరమైతే సర్కారీ సెలవు పొందవలెనని యుంటుంది"

మెయున్నది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో పైవిధంగా అదనంగా ధాన్యం వసూలుచేసినయెడల, అత్యధిక సంఖ్యాకులకు రైతులవద్ద ఏమీ ధాన్యం మిగలకుండా పోయి కరువుబాధకు గురికావలసివస్తుంది

నల్లగొండజిల్లాలో ధాన్యంకొరతగా వున్న ప్రాంతాలనుండి ధాన్యం యితరజిల్లాలకు ఏగుమతి చేస్తున్నారు. దీనివలన కొరతగాయున్న ఆ ప్రాంతములయందు కరువు యేర్పడగలదు. గ్రామాలలో అక్కడక్కడ కొందరు ధనిక రైతులవద్ద భూస్వాములవద్ద మాత్రం ధాన్యము నిలవయున్నవి వాటిని కమాండీర్యింగ్ చేయవలసినదనే సూత్రాన్ని మేము అంగీకరిస్తున్నాము, కాని అట్లా కమాండీరింగ్ చేయుడంలో ఆయ్యక్తుల అవసరాలను గుర్తించి కమాండీర్ చేసినదానిలో గ్రామావసరాలకు ప్రత్యేకించి, యెక్కువధాన్యాన్ని ఇతర కొరతప్రదేశాలకు తీసుకపోవాలె లేనియెడల, ఆ ప్రాంతము కరువుబాధకు గురికావలసివస్తుంది

కాబట్టి, ప్రభుత్వంపై విషయాలను దృష్టిలో బెట్టుకొని వెంటనే ఈ క్రింది సూచనలను అమలులో పెట్టాలెనని, ఈ సంఘకోరుచున్నది.

౧ వరంగలుజిల్లాలో జరుగుచున్నట్లు రైతుల స్థానికావసరాలను గుర్తించకుండా రైతులవద్దనున్న నిలువలనుండి సగముధాన్యాన్ని కమాండీరింగ్ చేసేపద్ధతిని మానివెయ్యాలె,

౨ కరీంనగరంజిల్లాలో మూడుయెకరాలలోపు సాగుచేసిన చిన్నరైతులనుండి ఏకరానికి ౫ మణుగుల ధాన్యాన్ని లెవీగా వసూలుచేసేపద్ధతి మానివెయ్యాలె

౩ కొరతప్రాంతాలనుండి ధాన్యాలు ఏగుమతి చేయుటాన్ని ఆపివెయ్యాలె,

౪ వ్యక్తుల యవసరాలను, వ్యవసాయావసరాలను పోను మిగులున్నధాన్యాన్ని ధనికరైతులనుండి, భూస్వాములనుండి కమాండీర్ చేసి గ్రామాలయవసరాలకు సరిపోయ్యేధాన్యాన్ని గ్రామాలలో పంచులకొరకుంచోద్దయుంచి యెక్కువగా యున్నధాన్యాన్ని కొరత ప్రాంతాలకు ఏగుమతి చెయ్యాలె,

౫ రైతులకు ఆహారధాన్యాల విత్తనాలను సప్లయి చేసేయేర్పాటు చెయ్యాలె,

౬ ఇప్పుడు గోదాములలో నిలువ యున్న జొన్నలు, సజ్జలవంటి ధాన్యాన్ని పెద్దవర్తకులకు అమ్మక గ్రామాలలోని రైతులకు సప్లయిచేసే ఏర్పాటు చెయ్యాలె.

టి. ఎల్లా రెడ్డి
ఆం, మ, స్థాయిసంఘ కార్యదర్శి

'ఎక్కువ ఆహారమును' పండించుడు అన్న ఉద్యమము క్రింద ఇవ్వబడిన ఆజ్ఞలు

ఎక్కువ ఆహారమును "పండించుడు" అన్న ఉద్యమముక్రింద శ్రీ నిజాం ప్రభుత్వము వారప్పుడప్పుడిచ్చిన ఆజ్ఞలు ఈక్రిందసంక్షిప్తపరచబడుచున్నవి.

(౧) శిక్మితాలాబ్ భూములన్నియు సాగుక్రిందకు తేబడగలవైనచో వాటిని సాగు చేయించవలెను.

(౨) చెరువుల క్రిందను, కుంటలక్రిందను వున్న సమస్త భూములపైనను తరీ వ్యవసాయము చేయబడవలెను. పూర్తిభూమికి ఆచెరువునీరు సరిపోకపోయినచో, మిగిలిపోయిన భూమిలో ఖరీఫ్ పంటకాని రబీపంటకాని పండించవలెను. ఇట్టిఖుష్కీ పంటలపై తరీధారా విధింపబడదని రైతులకు నమ్మకము చెప్పవలెను.

(౩) ఖారిజ్‌ధారా భూములు, లావునీ ఇచ్చుటకు తగినభూములు తాత్కాలికముగా పంటక్రిందకు తేబడుసందర్భములో మాల్గుజారీసగానికిసగము చొప్పున మాఫీయివ్వబడును.

(౪) జమాబందీ కాకక్రొత్తగ పండించుచున్న భూములపై పైనచెప్పిన విధముగ మాఫీయివ్వబడును.

(౫) ఖారిజ్ ధారాభూములకు ఒకేసంవత్సరము పండించుట కిచ్చుటకు బదులు తాలూఖ్దారులు మూడుసంవత్సరములవరకివ్వవచ్చును.

(౬) ఆహార ధాన్యములు పండించు రైతులకు ప్రభుత్వమువారు మంచి రకం విత్తనములీ వీచ్చుచున్నారు.

యుద్ధానంతర పునర్నిర్మాణ ప్రణాళికలో వ్యవసాయము యొక్క ప్రాముఖ్యత

యుద్ధానంతరం పునర్నిర్మాణ ప్రణాళికలో నీటిపారుదల సౌకర్యములు, రైతుల అభివృద్ధి సమస్యలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడినది అందుచే వ్యవసాయము నందుశ్రద్ధ కలవారు ఈఅవకాశముపలన లాభముపొంది ఇప్పుడు బంజరుగపడి ఉన్నభూములను సాగుచేసి దేశముయొక్క ఆర్థికసౌభాగ్యమునకును, స్వయముగతమ అభ్యున్నతికిని పాటుపడుదురు గాక!

మెదక్ కమెటీ అధ్యక్షుల పర్యటన

శ్రీ యుత రై రామారెడ్డి వకీలు, అధ్యక్షులు పి. కరణయ్య గౌడు ఆర్గనైజర్ గారు కలిసి, కలపుగూరు తాలూకాలో పర్యటన చేయుటకు సంగారెడ్డినుండి ౨౫–౯–౫౩న. లేది పది గంటలకు టాంగా తీసుక బయలుదేరితిమి. రెండు మైళ్లు వెళ్ళగనే మార్గము అననుకూలముగ నుండుటచే మల్లెపల్లెయను గ్రామమునకు మూడుమైళ్లుకాలినడకన వెళ్లి సం[illegible] రెండుగంటలవరకు చేరి మా అధ్యక్షప్రముఖులలో కలిసి నాక గౌరవనీయునితో సహా నాలుగు గంటలకు బయలుదేరి తేర్పోల్ కు మూడుమైళ్లు కాలినడక వెళ్లితిమి రాత్రి ౮ గంటలకు రైతులతో కలుసుకోవైనది. ఉదయం ౨౬–౯, ౫౩ లే ౧౦ గంటలకు హరిదాస్ పురమను గ్రామమునకు రెండుమైళ్లుకాలినడవ వెళ్లి మా అధ్యక్షప్రముఖులతో కలిసి ౧౨ గంటల వరకు తేర్పోల్ చేరి అచ్చట నొక కచ్చరం తీసుక రెండుమైళ్లున్న గొల్లపల్లెకు వెళ్లిన అక్కడ మా అధ్యక్షప్రముఖులైనవారు లేనందున అప్పుడే బయలుదేరి మునిదేవుల పల్లెయను గ్రామము వెళ్లి రైతుల కలుసుకొని అక్కడికి అరుమైళ్లున్న ఉత్తరపల్లియను గ్రామము రాత్రి ౮ గంటల వరకు వెళ్లితిమి భోజనమా సరికి ౧౦ గంటలైనందున ఆరాత్రి సమావేశమా పూర్తల చేసితిమి. ఉదయము రైతులలో కలుసుకొని ౯ గంటలకు అల్లూరు యను గ్రామమునకు వెళ్లిన ముఖ్యులు లేనందున కలిపెములయను గ్రామమునకు వెళ్ళనైనది, ఆగ్రామము ఆత్రాఫుబల్దాలో చేరిన మైనప్పటికి అక్కడ రెండవరు ప్రచారకులు పనిచేస్తునందున మరియు కలపుగూరు తాలూకాకు సమీపమునను దున వెళ్ళనైనది.

ఖాల్సాలో రూపాయికి రెండు భాగములు. ఆహారపదార్థములు ఒక భాగము అనాలేతరపదార్థములు (పత్తి వేరుసెనగ మిరపకాయలు) పండించుట[illegible] కాబట్టి లిక్వాబడినవి. సర్ఫభూములోని కలిగాడా [illegible] గ్రామములలో ౧౪ అణాలు ఆహారపదార్థములు రెండణాలలో వేరుసెనగ మొదలగు పదార్థములు మరియు రెండణాలలో కూడా జొన్నకు కొత్తసాల్లు పెట్టుటకు నిర్బంధించుటవల్ల అక్కడి రైతులలో అసంతృప్తి వ అలజడి కలిగియున్నది. వెంటనే సర్ఫఖాస్ అధికారులు దీనియందు శ్రద్ధ తీసుక సరియైన ఆజ్ఞలు నివ్వగలరని కోరుచున్నాము.

చందా వివరాలు

Vol. 22

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

Published every Monday ... Hyderabad ...

The ... Paper that reaches the masses in the Dominions

BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISEMENT

20—7—1944

వ్యాపారపంటల సాగుపై

చేయబడిన నిర్బంధ నియమము

పీఠిక

వ్యాపార పంటల సాగును నిరుత్సాహపరచి ఆహారపంటల సాగును హెచ్చించు ఆవశ్యకత కల్గుటచేతను, వ్యాపార పంటలను నిరుత్సాహపరచుటకు ఆ పంటల పైనను, ఆ పంటల ఫలసాయము పైనను పన్ను విధించుట అత్యుత్తమమార్గమని మ. ఘ. వ. శ్రీ నిజాం ప్రభుత్వమువారు తలచుటచేతను ఈ క్రింది విధముగ ఆజ్ఞాపింపబడుచున్నది.-

లఘునామము — వ్యాప్తి — ప్రారంభము

౧. ఈ నియమము వ్యాపార పంటల సాగుపై చేయబడిన నిర్బంధ నియమమని పిలువబడవచ్చును. జరీదాలో ప్రకటింపబడిన తేదీనుండి ఇది మ. ఘ. వ. శ్రీ నిజాం రాజ్యమంతటియందును అమలులోనికి వచ్చును.

నిర్వచనములు

౨. ఈ నియమములో విషయమునందును సందర్భమునందును అన్యథా ఉండిన తప్ప,

(అ) "కాష్‌క్రాప్స్" లేక వ్యాపార పంటలు అనగా పత్తి, వేరుసెనగ లేక కార్యనిర్వాహకవర్గ సమేతుడగు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడు సమయానుకూలముగ జరీదాద్వారా తెలియబరచు ఏ యితర పంటలైనను.

(ఆ) "ఆహార పంటలు" అనగా జొన్నలు, బాజ్రా, వరి, గోధుమలు మొక్కజొన్న, చోళ్లు, శనగ, సావలు, కంగ్ని, అన్నిరకాల పప్పుదినుసులు, లేక కార్యనిర్వాహకవర్గ సమేతుడగు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడు జరీదాద్వారా తెలియజేయునవి.

(ఇ) "ఆమోదింపబడిన మిశ్రమము" అనగా ఈ నియమము క్రింద నిర్దిష్ట ప్రాంతములకొరకు అప్పుడప్పుడు ఆదేశింపబడు ఆహార పంటలకును, వ్యాపార పంటలకును ఉండవలసిన సంబంధ సామ్యము.

(ఈ) "వ్యవసాయభూమి తన అధీనములో నున్నవాడు" అనగా పట్టేదారుగా గాని, శిక్మీదారుగా గాని, హిస్సేదారుగా గాని ఆసామీషిక్మీగా గాని శిర్వీదారుగా గాని ఉన్నవారు.

(ఉ) "అమ్మకము" అనగా దాని సమస్త వ్యాకరణ భేదముల తోడను ఒకరికి మరొకరు, వర్తక వ్యాపారరీత్యా ఒక వ్యాపారపంటను నగదు ప్రతిఫలము పొందిగాని, అప్పుపై గాని, మరే విలువకైన గాని ఇచ్చుట, ఈ మాట గిర్వీ. కుదువబెట్టుట, హైపాథికేషన్ పార్టికి చెల్లదు.

వివరణము

అద్దె- అమ్మకము పద్ధతిపైగాని, కిస్తుపద్ధతిపైగాని ఇచ్చినప్పటికి అది "అమ్మకముగనే భావింపబడును."

(ఊ) "వ్యాపారపంటల ఫలసాయము యొక్క వివిధదశలు", అనగా పత్తివిత్తనములు తీయుట, అనుములు, వేరుసెనగ పొట్టు తీయుట, నూనె తీయుట ఇతర విధముగా దానిని తయారుచేయుట ఈ నియమములో వివరింపబడిన ఇతరములగు పనులింకులో జేరును.

(ఋ) "నియమింపబడిన" అనగా ఈ నియమము క్రింద నియమింపబడిన.

(ౠ) ఇందులో నిర్వచింపబడని పదములకు ౧౩౧౩ ఫ. హైదరాబాద్ ల్యాండ్ రెవిన్యూ యాక్టు నెం ౮ లో ఈ పదములకు ఏ అర్థమో అదే అర్థముగ గ్రహించవలెను.

వ్యాపార పంటల పన్ను

3.(౧) ౭వ దఫాయందలి నియమముల క్రింద వ్యవసాయభూమికల ప్రతివాడును తన భూమిలో పండు వ్యాపార పంటలపై మామూలు మాల్గుజారీకి అదనముగా ప్రభుత్వమునకు ఒక పన్ను కార్యనిర్వాహకవర్గ సమేతులగు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడు నిర్ణయించునట్లు ఇవ్వవలెను. అట్టి పన్ను రేటు ఈ క్రింది హద్దును మించరాదు.

వేరుసెనగ పంటకు ..అట్టి భూమిపై చెల్లించు ధారాకు మూడింతలు. పత్తి లేక మరేవ్యాపార పంటకైన.. ను .అట్టి భూమిపై చెల్లించు ధారాకుధారాకు రెండింతలు.

(౨) సర్వే. సెటిల్‌మెంట్ చేయబడ్డ ఖాల్సేతరభూములలో వ్యాపార పంటపన్ను సబ్‌సెక్షన్ (౧) లో నియమింపబడిన ప్రకారము విధింపబడును

(౩) సర్వే, సెటిల్‌మెంట్ చేయబడని ఖాల్సేతర భూములలో వ్యాపారపంటపన్ను కార్యనిర్వాహకవర్గ సమేతుడగు అధ్యక్షునిచే నిర్ణయింపబడిన ... ఎకరమునకు రూ. ౩ లు మించకుండా విధింపబడును

వ్యాపార పంటలపై వచ్చిన ఆదాయము ప్రభుత్వ ఖజానాలో జమచేయబడును

౪. వ్యాపార పంటలపన్నుపైవచ్చు సమస్త ఆదాయమును ప్రభుత్వ (దీవానీ) ఖజానాలో జమచేయబడును.

వ్యాపారపంటలపైపన్ను భూమిపన్ను బాకీలుగా వసూలు చేయబడును

౫ 1. నియమముక్రింద ఒక వ్యక్తినుండి రావలసిన వ్యాపారపంటల పన్ను భూమిపన్నుతోను, దానికి సంబంధించిన బకాయీలుగను వసూలు చేసుకొనబడును

2. ఖాల్సేతర భూములలో భూమిపన్ను వసూలుచేయుటకు ఏర్పాటైయున్న మనుష్యులే దీవానీ తరఫునుండి ఈ నియమముక్రింద రావలసిన పన్నును వసూలుచేసెదరు- అట్లుచేసి తమకు దగ్గరనున్న దీవానీ ఖజానాలో జమచేసెదరు

3. కార్యనిర్వాహక వర్గసమేతులగు ప్రభుత్వాధ్యక్షులు వ్యాపార పంటలపన్ను వసూలుచేసిన గ్రామోద్యోగులకు కమిషను ఇవ్వవచ్చును

ఆమోదింపబడిన మిశ్రమములు

౬. ఈ నియమముక్రింద చేయబడిన నిబంధనల ననుసరించి కార్యనిర్వాహకవర్గసమేతులగు ప్రభుత్వాధ్యక్షులు నిర్ణీతప్రాంతములలో ఆమోదింపబడిన మిశ్రమములను విధించును- ఆహారపంటల క్రిందను వ్యాపారపంటలక్రిందను ఉన్న భూమియొక్క సంబంధసామ్యము నందలి మార్పువిషయమై వ్యవసాయకాలమునకు చాలినంత ముందే తెలియపరచబడును-

ఆమోదింపబడిన మిశ్రమముల ప్రకారము సాగుచేయువారికి సౌకర్యములు

౭. (౧) ఒక వ్యవసాయదారుడు ఆమోదింపబడిన మిశ్రమముల ప్రకారం వ్యవసాయము చేసినయెడల అతడు వ్యాపారపంటల పన్ను చెల్లింపనక్కరలేదు- ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడిన ధరలకు తన ఆహారపంటలను ప్రభుత్వమువారికి అమ్మహక్కు లభించును- హైదరాబాదు కమర్షల్ కార్పొరేషనుయొక్క సమీపతరమగు గోదాములో ఈపంట చేర్చబడును-

(౨) సబ్‌సెక్షన్ ౧ క్రింద ప్రభుత్వమువారి నియమము ప్రకారము వర్తించు ప్రతి వ్యవసాయదారుడు తమ హక్కునిమిత్తము తన ప్రాంతమునకు చెందిన గిర్దావరుకు గాని, కార్యనిర్వాహకవర్గ సమేతుడగు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడు నియమించిన మరే అట్టిఅధికారికి గాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను.

(౩) సబ్ సెక్షన్ (౨) క్రింద దరఖాస్తు నిరాకరింపబడినచో తాలూక్దారు గాని అవ్వల్‌తహసీల్దారు ఆజ్ఞలను అపీలుపై మార్చవచ్చును.

(౪) ఆ ఆజ్ఞపై కూడ మురాఫా చేసుకొనిన యెడల సుబేదారు, తాలూక్దారు ఆజ్ఞలను మార్చవచ్చును అతని తీర్పు నిష్కర్షమైనది.

అమ్మకపు పన్ను

౮. (౧) మూడవ సెక్షన్ క్రింద విధింపబడు వ్యాపార పంటల పన్ను కాక ప్రభుత్వమువారు అమ్మకపు పంట విధింతురు. ఇది వ్యాపారపంటల అమ్మకముపై విధింపబడును. దాని రేటు అమ్మకము ధరపై నూటికి ౫ కు తక్కువ కాకుండా ౧౫ కు ఎక్కువ కాకుండా విధింపబడును. ఒక్కసారి అట్టి వస్తువుకు అమ్మకపు పన్ను ఇచ్చినచో తర్వాత అమ్మకముల కివ్వనక్కరలేదు-

(౨) (౩) నుండి ౭ వరకుగల సెక్షన్ల సబ్‌సెక్షన్ ౧ క్రింద అమ్మకపు పన్ను విధించినపుడు దాని ఆదాయము మున్నగు విషయము లలో వ్యాపారపంటల నియమములే దీనికి వర్తించును-

వివరణ

౯. ఈ నియమముక్రింద ఏ సివిల్‌కోర్టుయందు వ్యాజ్యము కాని, దరఖాస్తు కానిమరెట్టి చర్యకాని తెసుకొనరాదు-

ఈ నియమము క్రింద వచ్చిన ఆదాయము యొక్క

వినియోగము

౧౦. ఈ నియమముక్రింద విధింపబడిన పన్నుల ఆదాయమును ఒక ప్రత్యేకనిధిగా ఏర్పరచి ఆ డబ్బుతో తమకు తోచిన విధమున ఎక్కువ ఆహారదినుసుల పంటలను ప్రోత్సహించుటకై ఖర్చు పెట్టుదురు-

నిబంధనలు చేయు అధికారము

౧౧. కార్యనిర్వాహకవర్గ సమేతుడగు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడు ఈ నియమము క్రింద నిబంధనలు చేయు అధికారము కలిగియున్నాడు-

---

చందాదారులకు గమనిక

మీకు మా ... నుండి జవాబు, అవసరమున్న జవాబి కార్డులు వ్రాయుండి.

మీమీ కాయితములమరముకావలెన్న మీ చందా నంబరుతో సహా వ్రాయుండి ఇట్లు

గోలకొండ కార్యాలయము